

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG

Datum

15 juni 2018

Ons Kenmerk

18-123/HdB/KJ/RB/SW/dt

Betreft / Onderwerp

Internetconsultatie Wet verbod op
kolen bij elektriciteitsproductie

Mobielnummer

06 - 15826878

Email contactpersoon

Heleen.deboer@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Geachte mevrouw / heer,

In reactie op uw consultatie wil ik u graag melden dat de FNV de Wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie, die tot doel heeft een bijdrage te leveren aan het halen van de klimaatdoelen van Parijs en de daaraan gekoppelde Nederlandse doelstelling om in 2030 een reductie te bewerkstelligen van de CO₂-uitstoot met 49% (ten opzichte van 1990), in beginsel ondersteunt. De FNV ziet de aanpak van het klimaatprobleem als een urgente opgave en daarbij hoort een transitie naar schonere energie.

Wel mist FNV in het wetsontwerp aandacht voor een 'eerlijke transitie' ('just transition') en echte banen (decent work), zoals benoemd in de préambule van het klimaatakkoord van Parijs. Er is uitgebreide aandacht voor eventuele gevolgen voor de leveringszekerheid en voor regulering van eigendom, maar er is geen enkele aandacht voor de sociale gevolgen. De enige belanghebbenden die in de wet – en ook in de uitvraag voor de internetconsultatie – worden benoemd, zijn de eigenaren van de kolencentrales. Naar de mening van de FNV zijn echter ook werknemers in de kolencentrales en in de keten (bijvoorbeeld transport en havens) belanghebbend en moet ook rekening gehouden worden met de gevolgen die de wet voor hen heeft. Daarnaast vraagt de FNV aandacht voor het eerlijk verdelen van lusten en lasten van de energietransitie.

Werkgelegenheid

Het verbod op het gebruik van kolen als brandstof voor elektriciteitsproductie heeft direct gevolg voor de werkgelegenheid in de betreffende centrales en in de keten. In het SER-advies *Energietransitie en Werkgelegenheid* (19 april 2018) staat dat sluiting van alle kolencentrales voor 2030 zal leiden tot een direct verlies van 1.740 arbeidsplaatsen en indirect – in de keten – nog eens van 1.044 fte. Bij de energietransitie komt ook nieuwe werkgelegenheid terug, echter slechts

een klein deel van de getroffen werknemers zal in staat zijn dit nieuwe werk – of werk in aanverwante sectoren – te verwerven. Voor het personeel van de kolencentrales heeft dit te maken met hun hoge gemiddelde leeftijd (tegen de 50), voor personeel in bijvoorbeeld de kolenoverslag met hun gemiddeld lage opleidingsniveau. Er zal dan ook geld beschikbaar moeten komen voor omscholing of afvloeiingsregelingen. Omdat dit niet alleen bij de kolencentrales zelf speelt, maar in de hele keten, ligt het voor de hand hiervoor een fonds in het leven te roepen waaruit van-werk-naar-werk-trajecten, omscholing en/of afvloeiingsregelingen in sociale plannen (mede)gefinancierd kunnen worden. Net als dat in het verleden is gebeurd bij het sluiten van de kolenvijningen. Door, zoals nu in het voorstel staat, eventuele financiële compensatie te beperken tot de eigenaren van de centrales, worden bedrijven in de keten uitgesloten en is bovendien uiterst onzeker of en hoeveel van deze middelen ten goede komen aan compensatie voor werknemers. De FNV ziet zich uitdrukkelijk als vertegenwoordiger van deze werknemers en derhalve als belanghebbende partij. Wij zijn echter – in tegenstelling tot de eigenaren van de centrales – niet of nauwelijks bij de voorbereiding van de wet betrokken, terwijl dat eerder wel was toegezegd. Helaas zien we dat in de tekst – of liever in wat er niet in de tekst van de wet staat – ook terug.

Eerlijke verdeling lusten en lasten

Het verbod op het gebruik van kolen en de overgang naar andere, schonere energiebronnen, kan bovendien gevolgen hebben voor huishoudens. Niet alleen waar het gaat om leveringszekerheid, maar eveneens waar het gaat om de prijs van energie of om de investering in nieuwe apparaten en/of energie- en warmtebronnen. Om de energietransitie mogelijk te maken, zal die door iedereen meegemaakt moeten kunnen worden, ook in financiële zin. Hierover wordt in de wet en in de Memorie van Toelichting niets gezegd, terwijl dit essentieel is voor het slagen van de energietransitie. Ook in het Integraal Afwegingskader (IAK) wordt hierover met geen woord gerept, terwijl het logisch was geweest om hier – bijvoorbeeld bij vraag 7 over de gevolgen voor onder andere burgers – iets over op te nemen. De FNV vraagt hier expliciet aandacht voor. Als dat niet kan binnen het kader van deze wet, dan vernemen wij graag hoe hier wel invulling aan wordt gegeven. Uiteraard denken en praten we hier graag over mee.

FNV als belanghebbende

Zoals gezegd worden in de wet alleen de eigenaren van de kolencentrales als belanghebbende gezien. De FNV is van mening dat ook zij – als vertegenwoordiger van werknemers bij de centrales en in de keten – als belanghebbende zou moeten worden gezien en derhalve ook bij de verdere implementatie moet worden betrokken. We gaan met onze leden in de keten van kolen in gesprek en als er geen afspraken komen over de sociale transitie dan zullen we gedwongen worden om met onze leden naar drukmiddelen te grijpen.

Uiteraard zijn wij graag bereid hetgeen we in deze consultatie hebben verwoord mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Kitty Jong
Dagelijks Bestuur FNV

Roel Berghuis
Sectorhoofd FNV Vervoer

Sander Wesdorp
Sectorhoofd FNV Publiek Belang